

Pozvánka

Slovenské filozofické združenie pri SAV
Filozofický ústav SAV
Katedra filozofie a aplikovanej filozofie FF UCM v Trnave
Katedra filozofie FF UKF v Nitre
Inštitút filozofie FF PU v Prešove
Katedra filozofie FF UMB v Banskej Bystrici
Katedra filozofie FF UPJŠ v Košiciach

pozývajú na

výročnú medzinárodnú vedeckú konferenciu
SFZ pri SAV

Etické
teórie - neetická
prax

19. - 21. október 2022, Stará Lesná, Kongresové centrum SAV Academia

Problém akrasie patrí k tým nanovo premýšľaným filozofickým otázkam, ktoré v kontexte udalostí a súčasných globálnych výziev získavajú na čoraz väčšom význame. Človek nečelí iba nástrahám v podobe chybných úsudkov či naturalistických omylov, ale tiež znepokojivej otázke moci racionálnych argumentov (alebo naopak iracionality) nad ľudským konaním či nekonaním. Ako vysvetliť tento zdanlivý paradox? Sú naše morálne zlyhania iba chybami v úsudku alebo sú zlyhaním vôle? Viaceré štúdie na poli sociálnych vied ukazujú, že akratické konanie je nielen možné, ale tiež celkom bežné. Rozum nemá vždy zvrchovanú moc nad ľudskými činmi, a tým, čo v systéme rozhodovania často zaváži, sú vášne, afekty, emócie, životné návyky atď. Niektorí autori v tejto súvislosti hovoria o predvídateľnej či praktickej iracionalite v službách subjektu. Možno je morálny subjekt iba maskou, pod ktorou sa ukrýva tvor bezmocne zmietaný afektmi a vášňami korumpujúcimi rozvážny intelekt. Iní prirovnávajú akratické konanie k obsedantno-kompulzívnym poruchám, konaniu v afekte či psychologickému vyčerpaniu.

Ak sme schopní vedome konať v konflikte s lepším presvedčením, potom stojíme pred neľahkými otázkami: Ako skĺbiť akrasiu s tradičnou predstavou človeka ako primárne racionálnej bytosti? Aký je vzťah medzi presvedčeniami, intenciami a činmi? Aké kognitívne a psychologické mechanizmy vedú k zlyhaniu systému seba-kontroly? Je morálny filozof alebo etik disponujúci zásobou racionálnych argumentov menej náchylný k akratickému konaniu? Idú vzdelanie a morálny charakter ruka v ruku? A aké teoretické implikácie má možnosť akrasie vo vzťahu k problému slobodnej vôle?

V kontexte niektorých globálnych výziev (prehlbujúce sa sociálne nerovnosti, život na dlh, morálne záväzky voči budúcim (nielen) ľudským bytostiam, ekologická kríza) sa filozofický problém akrasie javí ešte o čosi významnejší. Neschopnosť odolať pokušeniu okamžitého pôžitku či preferovanie krátkodobých stratégií môže mať totiž významný vplyv na svet praxe, vrátane toho, ktorého už nebudeme súčasťou. Z tohto dôvodu dnes naliehavejšie ako kedykoľvek v nám známej histórii zaznieva požiadavka intergeneračnej spravodlivosti apelujúca na časovo konzistentné správanie všetkých zainteresovaných strán. Rovnakou a priam fatálnou výzvou je možnosť racionalitou podporeného etického rozhodovania a konania v krízovej situácii, keď čelíme reálnej hrozbe individuálnej a kolektívnej deštrukcie ľudského druhu v absolútnej vojne.

Dobrou i zlou správou je, že k akratickému konaniu dochádza spravidla v časoch hojnosti, keď nie sú v hre oveľa významnejšie záujmy. Možno aj preto, alebo práve preto je stav permanentnej krízy, avšak krízy hmatateľnej a subjektívne pociťovanej, tou najistejšou cestou, ako preklenúť pomyselnú priepasť medzi argumentmi a činmi.

www.sfz.sk www.facebook.com/sfzprisav

Podrobné informácie o konferencii budú zaslané v najbližších dňoch.

Vedecký výbor:

doc. Mgr. Richard Šťáhel, PhD.
prof. Mgr. Vladislav Suvák, PhD.
doc. Mgr. Andrea Javorská, PhD.
doc. Mgr. Peter Fraňo, PhD.
doc. Mgr. Ulrich Wollner, PhD.
doc. PhDr. Kristína Bosáková, PhD.

Organizačný výbor:

doc. Mgr. Adriana Jesenková, PhD.
doc. Mgr. Peter Kyslan, PhD.
Mgr. Róbert Maco, PhD.
Mgr. Andrej Rozemberg, PhD.
doc. PhDr. ThDr. Tomáš Pružinec, PhD.
PhDr. Daniela Kováčová, PhD.
doc. Mgr. Jaroslava Vydrová, PhD.
PhDr. Daniela Glavaničová, PhD.
Mgr. Lukáš Arthur Švihura, PhD.

Tematické okruhy:

1. Dejinnno-filozofické podoby otázky akrasie resp. vzťah medzi etickou teóriou a praxou z historickej perspektívy
2. Súčasné kontexty diferencie etickej teórie a praxe
3. Morálna, sociálna a politicko-filozofická perspektíva pri skúmaní akrasie
4. Udalosti, činy, dôvody: relevancia akrasie pre teórie konania a ľudskej prirodzenosti
5. Epistemologicko-metodologické aspekty vzťahu medzi argumentáciou a konaním

Rokovací jazyk: slovenský, český, poľský, anglický

Dĺžka vystúpenia: 20 min.+10 min. diskusia

Termín uzávierky prihlášok: 15.07.2022

Výstup z konferencie: recenzovaný zborník vedeckých príspevkov v tlačenej forme
Publikovanie príspevkov umožnené len pre aktívnych účastníkov konferencie v jazyku slovenskom, českom, poľskom a anglickom.

Termín pre odoslanie príspevkov do zborníka príspevkov: 31.12. 2022

Organizačný výbor konferencie si vyhradzuje právo výberu príspevkov, ich zaradenia do programu konferencie a publikovania v zborníku.

Informácia o akceptovaní / neakceptovaní príspevku bude zaslaná do: 30.7.2022

Kontaktná osoba: doc. Mgr. Peter Kyslan, PhD.

Inštitút filozofie

Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove

Ul. 17. novembra 1, 080 78 Prešov

e-mail: peter.kyslan@unipo.sk

PRIHLASOVACÍ FORMULÁR

TU

Konferenčné poplatky:

Vložené:

člen SFZ, ktorý uhradil členské za posledné tri roky: 60€ / pre aktívnych účastníkov konferencie SFZ v roku 2021 30 €

nečlen SFZ: 80€ / pre aktívnych účastníkov konferencie SFZ v roku 2021 40 €

Pasívny účastník, ak je študentom, dôchodcom, doktorandom, má vstup zdarma.

Vo vložnom sú zahrnuté: technické a organizačné náklady na zabezpečenie konferencie, publikovanie v recenzovanom vedeckom zborníku príspevkov, konferenčné materiály, občerstvenie, slávnostná recepcia.

Ubytovanie: zabezpečené v Kongresovom centre SAV Academia v Starej Lesnej

<https://kcacademia.sav.sk/>